

PROGRAMMA GELDERSE ARCHEOLOGISCHE DAG 2018

Raadzaal Gemeente Tiel, Ambtmanstraat 13, 4001 MC Tiel

10:00 **Ontvangst**

Inschrijving met koffie en thee

10:30 **Welkomstwoord**

Marc Wings, voorzitter van de Gelderse Archeologische Stichting

10:40 **De mortuis nil nisi bene: In vogelvlucht langs dood en begraven Tiel**

Ilse Schuur, gemeentelijk archeoloog Tiel

Presenteert in vogelvlucht de gehele (pre)historie van Tiel, verteld vanuit de overledenen. Haar verhaal begint en eindigt op Medel, maar ze zal ook ook stil staan bij opgravingen als Passewaaij, Dominicuskwartier, het onderzoek bij het Kalverbos en enkele van de bijzondere begraafplaatsen die Tiel rijk is.

11:00 **Gestorven voor Rome of op zoek naar nieuw geluk.**

Drie Germaanse strijders in de Laat Romeinse tijd te Medel.

Henk van der Velde, Hoofd Archeologie, ADC ArcheoProjecten

Tijdens de opgraving in Medel zijn drie begravingen aangetroffen die dateren uit de Laat Romeinse tijd. Een ervan droeg een rijk versierde gordel. Deze gordels worden vaak in verband gebracht met het Romeinse leger. Maar hoe groot was de invloed van Rome nog op dit stuk grensgebied van het Romeinse rijk? Hoe was de relatie met de Germanen aan de overkant van de Rijn? Waren het nog trouwe bondgenoten of beproefden ze hun geluk na het vertrek van de Romeinse legioenen?

11:25 **Tiel-Medel in het Neolithicum en de Bronstijd**

Theo ten Anscher, Senior projectleider en beleidsadviseur, RAAP

Bij het grootschalige onderzoek in Medel zijn stratigrafisch gescheiden nederzettingen uit het Vroege- en Midden-Neolithicum en de Bronstijd. Het gaat om verreweg het grootste Swifterbant-nederzettingsterrein van ons land.

12:00 **Lunch**

13:00

Verrassende variatie – Bronstijdheuvels vol graven in Medel

Wouter Roessingh, Senior Archeoloog, ADC ArchoProjecten en Cristian van de Linde, Senior Archeoloog, BAAC

Wouter heeft in zijn promotieonderzoek Bronstijd nederzettingen in West-Friesland en hun bijbehorende grafheuvels bestudeerd. In zijn gedeelte van de lezing zal Wouter meer vertellen over het Bronstijd grafritueel in deze regio en op welke wijze grafheuvels worden opgenomen in het landschap. Cristian zal de spectaculaire Bronstijd grafheuvels bij Archeologische Opgravingen Tiel Medel uitlichten. Hierin zijn de resten van bijna 50 personen gevonden. Deze graven vertonen een grote variatie in de manier waarop ze begraven zijn, wat er mogelijk op wijst dat men in de Bronstijd veel vrijheid had een eigen invulling aan het begravingsritueel te geven. De vraag is, zijn hierin toch patronen in te herkennen?

13:25

Lopend onderzoek naar twee Romeinse grafvelden in Tiel-Medel. Cremeren, begraven en herdenken in de Romeinse tijd.

Diederick Habelmehl, Archeoloog/onderzoeker, VUhs

In Tiel-Medel zijn twee afzonderlijke grafvelden opgegraven. Zij liggen tegenover elkaar, gescheiden door een oude rivierloop. Op dit moment worden beide grafvelden uitgebreid onderzocht. Je kunt dan denken aan onderzoek naar de (verbrande) botten, de bijgiften die in het graf zijn geplaatst, de grafmonumenten en de ontwikkeling van de grafvelden door de tijd heen. Uiteindelijk hopen we meer te weten te komen over de manier waarop de bewoners van Medel met hun doden omgingen en welke rituelen zij daarbij uitvoerden.

13:55

Geborgen dus goed verzorgen. Oudste inwoners van Tiel van klei naar museum.

Johan Langelaar en Karin Abelskamp-Boos, Conserveringsspecialisten, ArchoCare

Een bijzondere lezing over de blokberging van twee Midden-Steentijd graven. Zij zullen u meenemen in het hele onderzoekstraject, van fysisch-anthropologisch onderzoek naar de tentoonstelling. Na de lezingen en rondleidingen zal hun werk in het museum te bezichtigen zijn.

14:15

Afsluiting en aanvang stadswandelingen en museumbezoek

16:00-17:30

Gezamenlijke borrel in Flipje en Streekmuseum Tiel

Vondstdeterminatie door PAN en ArchoHotspots